

Voorgangers: **Ds. Abeltje Hoogenkamp** en
Ds. Ranfar Kouwijzer (Haarlem)

Thema: *Zalig de zachtmoedigen*
n.a.v. Mattheüs 5: 13 - 16

Jezus klimt de berg op, opent zijn mond en zegt: *Zalig de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde beërven.*

Zalig, gezegend, het komt goed. Dat ligt niet voor de hand: zachtmoedig is niet direct wat je zou willen zijn. Het klinkt toch ook als *soft*, slap, halfzacht. Iemand met wie je alle kanten op kan. Liever ben je misschien iemand die goed voor zichzelf kan opkomen. Die weet wat ie wil, die zelfverzekerd is en zijn eigen rechten kan bevechten. Zachtmoedig is toegeeflijk, meegaand. Wie wil dat nou zijn en hoezo komt het goed met die mensen? Het is niet waar ik jou nou zo direct toe zou willen oproepen. Word ook eens zo zachtmoedig...

Ik ging in de bijbel op zoek naar de kern van dat begrip zachtmoedigheid. Ik zag dat het oorspronkelijk een *sociale lading* draagt. Het gaat om mensen die onbemiddeld zijn. Mensen die zich onder economische druk bevinden en die machteloos staan tegen systemen en tegen heersers. Ze kunnen het niet voor zichzelf opnemen. Ze worden in één adem genoemd met de gebrokenen van hart, de verslagenen van geest, de armen!

Wat we in de Bijbel zien is het volgende: *onder al die mensen die niks hebben*, die dus aan de goden zijn overgeleverd, *zijn er mannen en vrouwen die zeer bewust hun leven aan God toevertrouwen*. Zelf kunnen we de machthebbers niet overwinnen of bekeren, maar de Here zal voorzien. Zo krijgt 'zachtmoedigheid' gaandeweg een religieuze lading. Je niet laten verleiden tot zelfhandhaving en wat op je toekomst verdragen. Dat kan ook een keuze zijn voor mensen die *niet helemaal* onderop liggen. **Zachtmoedig is dan een houding van vertrouwen geworden.**

Ik zou zachtmoedigheid dus niet als een karaktereigenschap willen zien. Zoals arm zijn of treuren ook geen karaktereigenschappen zijn. Je *bént* niet rustig, toegeeflijk, meegaand, je *lééft* zo, als een *overtuiging*, als een *levenshouding*. Een levenshouding waarin je je kunt oefenen en waarin je kunt groeien.

Ik zie een analogie met armoede. Zalig de armen. Armoede zouden wij 'an sich' niet goed noemen. We willen armoede bestrijden, want het maakt mensen klein. Maar armoede kan een gelovige levenshouding worden. We kennen de gelofte van armoede – afzien van allerlei luxe en bewust met zeer weinig bezit leven als hulp bij de concentratie op een leven met God.

Jezus wordt zachtmoedig genoemd. Hij rijdt op een ezeltje Jeruzalem binnen. De zachtmoedige verovert de wereld *niet* door geldingsdrang, machtsuitoefening, of eigengerechtigheid, hij zal de aarde beërven – hij krijgt die als erfenis. Die zich vernedert, wordt verhoogd. Zijn juk is zacht. Wie in zijn spoor gaat, kan als vrucht van de Geest ook zachtmoedigheid beoefenen. **Zachtmoedigheid neemt het recht niet in eigen hand, zoekt geen vergelding, rekent met de mogelijkheid dat de ander zich zal bekeren, dat de Here zal voorzien.** Zo te leven – is rijk leven.

En het is te oefenen. In *gemeenschapszin*. In *meditatie*. In *kunst* en *poëzie*. Jij bent niet het centrum van de wereld, **zoek niet je eigen recht, maar dat van God**. Het is tóch iets, waar ik jou toe zou willen oproepen. *Zalig de zachtmoedigen.*

De zachte krachten zullen zeker winnen in 't eind.

Henriëtte Roland Holst (1869 - 1952)